

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 stycznia 2022 r.

ZP-KNPS.431.6.52.2021.USZ

Pani
Bożena Brańka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Strzegomiu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3-5 listopada 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzegomiu, ul. Armii Krajowej 23, 58-150 Strzegom, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 3 listopada 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pani Bożena Brańka, zatrudniona od dnia 1 lipca 1990 r. na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Pani Bożena Brańka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 20 grudnia 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),

- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu w okresie objętym kontrolą nie udzielał pomocy w formie ubrania, jako świadczenia niepieniężnego (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy), gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie. Pomocy w formie posiłku udzielano realizując rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”.

Gmina Strzegom nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Brak mieszkania chronionego oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Ze złożonych przez Kierownika Ośrodka wyjaśnień wynika, że Gmina Strzegom nie prowadzi mieszkań chronionych, jednakże podjęte zostały już działania mające na celu realizację tego zadania. Obecnie na terenie Gminy Strzegom (przy ul. Konopnickiej) realizowana jest inwestycja - budowa 72 mieszkań. Planuje się przeznaczenie kilku mieszkań na mieszkania chronione - zakończenie prac przewiduje się jesienią 2022 r. Ponadto w zasobach Gminy Strzegom jest jedno mieszkanie przeznaczone do dyspozycji

Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu dla osób wymagających udzielenia pomocy w formie schronienia w trybie interwencyjnym.

Ustalono również, że Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta Strzegomia, wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1285).

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Strzegom nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zgłoszenia w zakresie przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

Gmina nie posiada na swoim terenie Domu Pomocy Społecznej o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby, które wymagają całodobowej opieki kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, znajdującego się najbliżej miejsca ich zamieszkania.

Na terenie Gminy funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu SENIOR-WIGOR w Strzegomiu przy ul. Armii Krajowej 23 jako samodzielna jednostka gminna. Ww. placówka przeznaczona jest dla 30 uczestników w wieku 60+.

Ponadto w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu funkcjonuje „Klub Senior +” (na terenie Jaroszowa) przeznaczony dla 30 uczestników w wieku 60+.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że OPS w Strzegomiu nie zatrudnia osoby na stanowisku Kierownika Klubu „Senior +”. Zgodnie z częścią IV.2. ust. 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021- 2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10) ośrodkiem wsparcia kieruje Kierownik, który może pełnić równocześnie inną funkcję w ośrodku wsparcia (np. terapeuty zajęciowego), w wymiarze odpowiadającym łącznie 1 etatowi w Dziennym Domu „Senior+” lub w wymiarze odpowiadającym czasowi pracy w Klubie „Senior +”.

Kierownik OPS w Strzegomiu wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą zadanie dotyczące opracowania i realizacji projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a) nie było realizowane z uwagi na ograniczenia spowodowane pandemią COVID-19.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina Strzegom realizuje zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowego programu pomocy społecznej, mające na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Gmina nie realizuje zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7 i 8 bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Kierownika

Ośrodka wynika, że na terenie Gminy Strzegom nie ma środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie i nie wnioskowano o tę formę pomocy.

W Gminie Strzegom realizowane było zadanie wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy dotyczące koordynacji realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców nie było realizowane, gdyż nie było takiej potrzeby. Pracownicy Ośrodka udzielali wszelkich informacji w tym zakresie lub kierowali osoby do radcy prawnego dyżurującego w Centrum Aktywności Społecznej „KARMEL” w Strzegomiu, ul. Kościuszki 2.

W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, przekazał natomiast jeden wniosek do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy. Pracownicy socjalni Ośrodka informowali natomiast klientów o możliwości złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, o wymaganych dokumentach, drukowali wzory wniosków i pomagali w wypełnieniu oraz kompletowaniu dokumentów (art. 110 ust. 6 ustawy).

Kierownik OPS w Strzegomiu składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik OPS w Strzegomiu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł (do 29.05.2021 r. w wysokości 250 zł) wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni realizujący pracę socjalną, tj. do dnia 31.07.2021 r. 10 pracowników socjalnych, od 1.08.2021 r. 9 pracowników socjalnych. Dodatek ten nie był wliczany do wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje teren Gminy Strzegom zamieszkały przez 24 632 mieszkańców, w tym 497 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.) i 24 246 mieszkańców, w tym 483 rodziny i osoby samotnie gospodarujące objęte pracą socjalną (stan na dzień kontroli).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W 2020 r. i w 2021 r. do dnia 31.07.2021 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzegomiu zatrudnionych było 10 pracowników socjalnych (na 10 etatach) realizujących pracę socjalną w środowisku, na dzień kontroli takich pracowników socjalnych było 9.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu na dzień kontroli nie spełniał wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych na podstawie art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby rodzin objętych pracą socjalną, przypadających na jednego pracownika socjalnego, tj. nie więcej niż 50 osób i rodzin samotnie gospodarujących lub proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców.

W sprawdzonych sprawach dotyczących zapewnienia miejsca tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina Strzegom zawarła:

- w dniu 31.12.2019 r. Porozumienie Nr 06/SchBez/2020 ze Stowarzyszeniem Monar – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Wałbrzychu, ul. Moniuszki 109, 58-300

- Wałbrzych, na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. w zakresie zapewnienia 1 mężczyźnie tymczasowego miejsca w schronisku dla bezdomnych,
- w dniu 1.03.2020 r. Umowę ze Stowarzyszeniem Centrum Pomocy „Panaceum” 97-500 Radomsko, ul. Sucharskiego 87A, na okres od 1.03.2020 r. do 31.12.2020 r. (Aneks z dnia 30.06.2020 r.) w zakresie zapewnienia 1 mężczyźnie tymczasowego miejsca w schronisku dla bezdomnych,
- jednakże nie dokonała zgłoszenia przedmiotowych umów do rejestru wojewody.

Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obowiązkowego zadania, określonego w art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48a ust. 11a ustawy o pomocy społecznej.

2. W sprawie nr 1 (J.Z.) przed wydaniem decyzji OPS.412.2800.2020 z dnia 3.12.2020 r. przyznającej tymczasowe miejsce schronienia na okres od 30.11.2020 r. do 31.12.2020 r. nie został ze Stroną zawarty kontrakt socjalny.

Powyższe działanie jest niezgodne z art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który stanowi, że schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w podstawie prawnej wydanych decyzji

przyznających pomoc w formie zasiłku celowego na pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego przywoływano art. 7 ust. 15 i art. 40 ust. 2 ustawy zarezerwowane dla zasiłku celowego przyznawanego na pokrycie szkód powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Należy również zaznaczyć, że art. 7 posiada punkty, a nie ustępy.

Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. decyzja administracyjna powinna zawierać powołanie podstawy prawnej, które winno wskazywać wszystkie faktyczne przepisy prawa, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze w rozstrzygnięciu wskazywano, że usługi opiekuńcze przyznaje się w wymiarze 1 godziny dziennie, w rzeczywistości pomoc w formie usług świadczona była tylko w dni robocze.

Zgodnie z art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego decyzje administracyjne sporządzać w sposób jasny i rzetelny. Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub, jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane, jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

Rozstrzygnięcie decyzji jest jednym z najważniejszych, nieodłącznych składników decyzji (postanowienia) i nie jest możliwe jego zastąpienie uzasadnieniem decyzji. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.).

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania dzieci z programu „Posiłek w szkole i w domu” stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w rozstrzygnięciu decyzji przyznających pomoc w formie posiłku przywoływano zapis: „przyznaję pomoc społeczną w postaci zasiłku celowego – jednego gorącego posiłku dziennie w dni obejmujące naukę szkolną”. Posiłek zgodnie z treścią art. 36 pkt 2 lit. j jest świadczeniem niepieniężnym, nie może, zatem być przyznawany w formie świadczenia pieniężnego, którym jest zasiłek celowy.

Zgodnie z art. 36 pkt 2 lit. j posiłek jest świadczeniem niepieniężnym, dlatego też nie ma zastosowania do tej formy pomocy przywoływany zapis „zasiłek celowy”. Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub, jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

W zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że OPS w Strzegomiu nie zatrudnia osoby na stanowisku Kierownika Klubu „Senior +”.

Zgodnie z częścią IV.2. ust. 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10) ośrodkiem wsparcia kieruje Kierownik, który może pełnić równocześnie inną funkcję w ośrodku wsparcia (np. terapeuty zajęciowego), w wymiarze odpowiadającym łącznie 1 etatowi w Dziennym Domu „Senior+” lub w wymiarze odpowiadającym czasowi pracy w Klubie „Senior +”.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania specjalnych zasiłków celowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.B.) w rodzinnym wywiadzie środowiskowym część IV z dnia 15.07.2020 r. ustalono, że łączny dochód rodziny z miesiąca czerwca 2020 r. wyniósł 2 696,78 zł. W wyliczeniach dochodu nie uwzględniono otrzymanego przez Stronę na rzecz dziecka zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 215,84 zł oraz policzono zasiłek rodzinny przysługujący dla jednego z dzieci w wysokości 95,00 zł, w sytuacji, gdy faktycznie wypłacony wynosił 124,00 zł. W związku z powyższym rodzina z miesiąca czerwca 2020 r. uzyskała łączny dochód w wysokości 2 941,62 zł, a nie jak ustalono 2 696,78 zł.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

W sprawach dotyczących dożywiania dorosłych programu „Posiłek w szkole i w domu” stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanych sprawach nr 4 (A.Z.) i nr 5 (A.F.) w rozstrzygnięciu decyzji przyznających pomoc w formie posiłku, analogicznie jak w sprawach dotyczących przyznawania pomocy dzieciom z programu „Posiłek w szkole i w domu” przywoływano zapis: „przyznaję pomoc społeczną w postaci zasiłku celowego – jednego gorącego posiłku dziennie”. Posiłek zgodnie z treścią art. 36 pkt 2 lit. j jest świadczeniem niepieniężnym, nie może, zatem być przyznawany w formie świadczenia pieniężnego, którym jest zasiłek celowy.

Zgodnie z art. 36 pkt 2 lit. j, analogicznie jak w sprawach dotyczących dożywiania dzieci posiłek jest świadczeniem niepieniężnym, dlatego też nie ma zastosowania do tej formy pomocy przywoływany zapis „zasiłek celowy”. Art. 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się rozstrzygnięcie, które jest jednym z najważniejszych składników decyzji

administracyjnej. Wynika to z władczego charakteru aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi w związku z tym być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności (art. 6 k.p.a.), jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa (art. 8 k.p.a.). Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub, jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane, jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowości:

- a) brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych na podstawie art. 110 ust. 11 ustawy;
- b) brak zgłoszenia przez Gminę Strzegom do Rejestru Wojewody danych objętych rejestrem w ramach Umów zawartych na 2020 r. ze Stowarzyszeniem Monar – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT brak zgłoszenia przez Gminę Strzegom do Rejestru Wojewody danych objętych rejestrem w ramach Umów zawartych na 2020 r. ze Stowarzyszeniem Monar – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Wałbrzychu oraz ze Stowarzyszeniem Centrum Pomocy „Panaceum” 97-500 Radomsko, ul. Sucharskiego 87A;
- c) brak zawarcia kontraktu z osobą bezdomną przed wydaniem decyzji przyznającej tymczasowe schronienie;
- d) błędne przywołanie podstawy prawnej w decyzjach dotyczących przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- e) błędne sformułowanie rozstrzygnięcia decyzji w sprawach dotyczących przyznania usług opiekuńczych oraz pomocy w formie posiłku dzieciom i osobom dorosłym z programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- f) brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych;
- g) brak zatrudnienia osoby na stanowisku Kierownika Klubu „Senior+”;
- h) błędne ustalenie dochodu rodziny w sprawie dotyczącej przyznania pomocy w formie zasiłku specjalnego celowego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych tak, aby Ośrodek zatrudniał pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: do 31 marca 2022 r.

2. Gmina zawierająca umowy z podmiotami niepublicznymi na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez ten podmiot każdorazowo w terminie 14 dni od ich powstania zgłasza dane do Rejestru Wojewody.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 11 a, b, c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

3. Przed wydaniem decyzji administracyjnej w zakresie przyznania pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych zawierać ze Stroną kontrakt socjalny.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Rozstrzygnięcie decyzji formułować w sposób jasny i zrozumiały tak, aby nie powodowało niedomówień i możliwości różnej interpretacji. Ma ono wyrażać rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego wypadku, w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych i materiału dowodowego. Winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub, jakie obowiązki zostały na Stronę nałożone.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Kontynuować działania zmierzające do uregulowania kwestii realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: 31.10.2022 r.

7. Zatrudnić osobę na stanowisku Kierownika Klubu „Senior+”.

Podstawa prawna: część IV.2. ust. 8 Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 ustanowionego Uchwałą Nr 191 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (M.P. z 2021 r., poz. 10).

Termin wykonania: do 31 marca 2022 r.

8. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Strzegom
2. a/a

KIEROWNIK DZIAŁU
Kontroli i Nadzoru Wykonania Zadań
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

